

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Марияна Михайлова Кръстева-Русева, д.м.

Катедра по физиотерапия, рехабилитация и морелечение

Факултет по обществено здравеопазване

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

Относно: дисертационния труд, за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“, научна специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ изготвен от на д-р Деница Неделчева Гроздева докторант към Катедра по физиотерапия, рехабилитация и морелечение, Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Тема на дисертационния труд ”Рехабилитация и качество на живот при тазобедрено ендопротезирани пациенти „

Основание за изготвяне на становището: Със заповед на Ректора на МУ Варна № Р-109-234/11.04.2023 г. съм определена да участвам със становище по защитата на д-р Гроздева.

1.Характеристика и оценка на съдържанието на дисертационния труд

Значимост и актуалност на разработваната тема. Дисертационният труд на д-р Деница Неделчева Гроздева е посветен на актуален проблем касаещ, промяната в качеството на живот на тазобедрено ендопротезирани пациенти след проведена постоперативна рехабилитация. През последното десетилетие тазобедреното ендопротезране (ТЕП) бележи ръст, което е свързано от една страна с увеличената продължителност на човешкия живот, а от друга с новите възможности, които предлага съвременната ортопедична имплантология. За пълноценното постоперативно възстановяване и връщане към обичайния начин на живот и функциониране в ежедневието и социалната среда, основно значение има правилната постановка на индивидуалната рехабилитационна програма. Адекватно и своевременно проведена рехабилитация е гаранция за успех и постигане на значимо подобрене в качеството на живот на тазобедрено ендопротезираните пациенти. Именно поради това темата на дисертационният труд на д-р Гроздева „Рехабилитация и качество на живот при тазобедрено ендопротезирани пациенти ” е актуална и значима.

В дисертационния труд на д-р Гроздева е проведен сравнителен анализ и оценка на ефектите от следоперативната рехабилитация по отношение на промяната в качеството на живот при тазобедрено ендопротезирани пациенти, преминали индивидуална рехабилитационна програма. Направен е задълбочен анализ на рехабилитационния подход към пациентите, преминали болнична рехабилитация след ТЕП. Въз основа на което е предложен модел на рехабилитационния подход и поведение след ТЕП в зависимост от вида ендопротезиране.

Структура на дисертационния труд: Дисертационният труд на д-р Деница Неделчева Гроздева е представен в 126 стандартни страници, онагледен с 24 таблици и 3 приложения.

Литературна осведоменост на докторанта. Литературният обзор се състои от 48 страници, където авторката демонстрира задълбочено познаване на разглежданата проблематика в дисертационния труд. Представената библиография се състои от 134 източника, от които 53 на кирилица и 81 на латиница. Около 72 % от цитиранията са от последните 10 години, 42 % от които от последните пет години.

Методика и дизайн на проучването

За целите на проучването са изследвани 72 тазобедрено ендопротезирани пациенти, представляващи хетерогенна група, разделена на две подизвадки – преди и след проведена индивидуална рехабилитационна програма в рамките на 7-дневен болничен престой по КП№265 за периода месец юни 2021 г. – месец май 2022 г. Промяната в качеството на живот е изследвана чрез метода на взаимно проникващите извадки, а статистически значимите разлики в качеството на живот (КЖ), разпределено в 4-те подобласти са доказани посредством t – тест (проверка на хипотези). Надеждността на въпросника WHOQOL-BREF при тазобедрено ендопротезирани пациенти е изследвана чрез изчисляване на коефициента алфа Кронбах. Обработката и анализът на данните са извършени със статистически пакет. Данните от проучването са организирани в MS Office Excel 2013, а за анализа им е използван програмен продукт SPSS v 19.0 for Windows.

Избраните статистически методи дават пълна и достоверна оценка на данните, съобразно целта на представеното проучване.

Преглед на дисертационния труд и анализ на резултатите. Д-р Деница Неделчева Гроздева познава добре проблема свързан с постоперативната рехабилитация на тазобедрено ендопротезирани пациенти. Представеният дисертационен труд е лично дело на дисертанта. **Целта на дисертационния труд** е ясно формулирана. Поставената цел и задачи логично следват изводите от литературния обзор, който обобщава основните литературни данни от последните петнадесет години, свързани с приложението на физикални фактори за рехабилитация след тазобедрено ендопротезирани пациенти.

Резултатите са адекватно интерпретирани и обсъдени, при което са направени коректни изводи, съответстващи на поставените задачи. Подробното, аналитично и детайлно описание на резултатите и обсъждането показват, че докторантът добре владее материята.

Заклучението следва логически структурата на дисертацията и е формулирано изчерпателно и ясно.

II. Приноси и значимост на разработката за практиката

Приносите са логично формулирани в две групи: с научно-теоретичен и научно-приложен характер.

С научно-теоретичен характер:

1. За първи път у нас се провежда целенасочено проучване на проблемите на рехабилитацията след ТЕП.

2. За първи път в българското физиотерапевтично научно познание се прилага самооценъчен, валидиран генеричен инструмент за оценка на Качеството на живот във всички сфери и степента на повлияване от рехабилитацията.

3. Чрез оценка на Качеството на живот от независим специалист по Физикална и рехабилитационна медицина, се доказва се ролята на разширената, индивидуална рехабилитационна програма за промяната в 4-те области на изследване: телесна, психологична, отношения и среда

С научно- приложен характер:

1. Доказан е приносът на ранната рехабилитация в условията на стационар за цялостното повлияване на КЖ.
2. Доказана е значимостта на пациент-центрирания подход в рехабилитацията на полиморбидни пациенти.
3. Систематизирани са принципите за ефективност на рехабилитацията след ТЕП и е предложен модел на организация на рехабилитационния процес с цел оптимизация на ресурсите..

Особено внимание заслужават предложенията към институциите, които ако се вземат под внимание ще бъдат от голяма полза за практиката на специалистите по физикална и рехабилитационна медицина и за самите пациенти:

1. Да се предвиди финансиране на предоперативната рехабилитация.
2. Да се увеличи обема на дейности, финансирани от НЗОК в рамките на един курс физиолечение в амбулаторни условия.
3. Да се разработи актуална, единна стратегия за повишаване на информираността на пациентите и здравните специалисти относно необходимостта от ендопротезиране, принципите и етапите на рехабилитацията

III. Автореферат и публикационна активност

Авторефератът отразява достоверно съдържанието на дисертационния труд и акцентира върху най-важните резултати и изводи от изследването.

Докторантът Д-р Деница Гроздева представя 1 пълнотекстова публикация свързана с дисертационния труд, и едно научно съобщение, което отговаря на изискванията за публикационна активност на докторанта.

IV. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки.

V. Лични впечатления

Познавам Д-р Деница Гроздева от повече от 15 години. Оценявам високо нейните теоретични и практични знания и умения. Изключително коректен и отдаден на професията колега, с непрекъснат стремеж към усъвършенстване, с безспорни качества на отличен преподавател и учен.

VI. Заключение,

Представения за становище дисертационен труд на Д-р Деница Неделчева Гроздева съдържа оригинални и потвърдителни научно – приложни приноси, които са лично дело на автора. Представените материали по процедурата отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилника за развитието на академичния състав на МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна за присъждане на научна степен „Доктор“.

Въз основа на направеното изложение, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване и предлагам на членовете на почитаемото жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 7.Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1.Медицина, научна специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“

Варна 12.05.2023г.

Доц. д-р Марияна Михайлова Кръстева-Русева, д.м.

